

JAARVERSLAG 2022

**STICHTING BEVRIJDING '45
APELDOORN**

OPGERICHT: 22 NOVEMBER 1984

Inhoud

1. Doelstelling	pagina 3
2. Bestuurssamenstelling	
3. Bestuursvergaderingen	pagina 3
4. Evenementen	pagina 4 - 5
5. Vermeldenswaardige gebeurtenissen in 2022	pagina 4 - 5
6. Vertegenwoordigingen	pagina 6 - 8
7. Organigram	pagina 8 - 9
8. Vaststelling Jaarverslag 2022	pagina 10

1. Doelstelling

De Stichting stelt zich ten doel:

“Het voorbereiden, organiseren en financieren van festiviteiten in het kader van de herdenking van de bevrijding van Apeldoorn en voorts al wat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn in de ruimste zin des woords”.

2. Bestuursamenstelling per 31 december 2022

Erelid:	De heer J.H.A. Koorenhof
Voorzitter:	Mevrouw A. Menninga
Secretaris:	De heer J. Huizinga
Penningmeester:	De heer R.H. Kramer
Overige bestuursleden:	Mevrouw B.D. Katzenstein De heer S. Rutten De heer F.A. de Heus

Bestuursmutaties:

Er zijn gedurende het jaar 2022 geen mutaties in het bestuur van de Stichting geweest.

Wel bereikte ons dit jaar het droevige bericht, dat Ir. Hans van Dam, voormalig bestuurslid van de Stichting Bevrijding '45, op 5 mei 2022 was overleden. Heel veel jaren maakte Hans deel uit van ons stichtingsbestuur. Zijn werk binnen ons bestuur, zijn betrokkenheid, Hans deed zijn bestuurswerk met hart en ziel. Hij had daarbij altijd een speciaal oog voor de jeugd. Daarnaast had Hans de nodige kennis op velerlei gebieden, die hij inbracht op zijn vertrouwde, bescheiden wijze. Hij dwong ieders respect af.

In de aanloop naar de viering van de bevrijding in het lustrumjaar 2015 wilde de toenmalige burgemeester van Apeldoorn de stichting geen financiële middelen geven om het lustrum met de Canadese veteranen te vieren. Hans werd daardoor erg geraakt, was boos, emotioneel.

Hij ging het gesprek aan met de burgemeester, samen met Lt. Gen. b.d. Remco Seijn, destijds onze voorzitter. Door de inbreng van Hans van Dam, zowel zakelijk, hartstochtelijk pleitend én emotioneel, draaide de burgemeester bij en stelde de financiële middelen beschikbaar, waardoor de viering alsnog kon doorgaan. Sterker nog, de burgemeester erkende bij zijn vertrek uit Apeldoorn, dat de sterke band van Apeldoorn met de Canadese veteranen, iets was, dat hij enorm ondergewaardeerd had bij zijn aanstelling.

Hans van Dam, geboren op 11 november, de dag van de wapenstilstand van de Eerste Wereldoorlog, overleden op 5 mei, de dag waarop we het einde van de Tweede Wereldoorlog vieren, een mooie symboliek voor een vreedzame en verbindende man.

3. Bestuursvergaderingen

Het jaar 2022 startte hoopvol. De covid-19 epidemie was op zijn retour. Langzamerhand kwam het gewone leven weer op gang.

Het bestuur kwam bij elkaar in 2022: op 20 januari (online), 31 maart, 8 september en 21 november 2022.

Tijdens de bestuursvergaderingen stonden, als altijd, de herdenkingen centraal. Het was fijn om te mogen ervaren, dat de herdenkingen zonder beperkende maatregelen konden doorgaan. Terugkerende onderwerpen tijdens de bestuursvergaderingen waren daarnaast de financiën. Ook werd met de werkgroep Herdenken en Gedenken een vervolg gegeven aan de gedachtewisseling over hoe we, in de toekomst, herdenken vorm gaan geven. Dat traject loopt nog en wordt waarschijnlijk in 2023 afgerond.

4. Evenementen

Onder verantwoordelijkheid van de Stichting Bevrijding '45 zijn in 2022 de onderstaande herdenkingen gehouden. Bestuursleden zijn al dan niet op persoonlijke titel aanwezig geweest bij deze herdenkingen. De herdenkingen zijn ook te vinden op de website:

www.apeldoornendeoorlog.nl

Evenement	Organisatie	Contactperso(o)n(en)	Datum
Ontsteking Bevrijdingsvlam Oranjepark	Stichting Bevrijding '45 Werkgroep 17 april en 4 mei herdenking	Dhr. F.A. de Heus voorzitter Werkgroep	16 april 2022
Dodenherdenking	Stichting Bevrijding '45 Werkgroep 17 april en 4 mei herdenking	Dhr. F.A. de Heus voorzitter Werkgroep	4 mei 2022
Remembrance Day	Stichting Bevrijding '45 Koninklijke Scholengemeenschap Jhr. Mr. Molleruslaan 42 7316 AW Apeldoorn	Mw. M. Strik – van Tilburg Dhr. G. Hendriks Dhr. M. v.d. Poel Dhr. J. Reitsma Mw. A. Menninga	13 november 2022

Mede door een financiële bijdrage van de Stichting Bevrijding '45 werden de onderstaande Herdenkingen gerealiseerd:

Evenement	Organisatie	Contactperso(o)n(en)	Datum
Herdenking Slachtoffers Apeldoornsche Bosch	Stichting Bevrijding '45 Stichting Apeldoornsche Bosch SBO Prinsenhof Mr. Van Hasseltlaan 57 7316 DK Apeldoorn	Dhr. Theo de Korte Secretaris Stichting Apeldoornsche Bosch	24 januari 2022 Beperkte herdenking
Herdenking bevrijding Lieren, Oosterhuizen, Beekbergen	Stichting Bevrijding Comité 2000 Beekbergen Lieren Oosterhuizen Secr. Dorpstraat 7 Beekbergen	Dhr. J. Muller voorzitter	19 april 2022
Monument Dwangarbeiders Kamp Rees	Stichting Dwangarbeiders Apeldoorn 1940-1945 PCBS Montessorischool Passe-Partout Lange Grafte 37 7321 ZC Apeldoorn	Dhr. A.J. Disberg Voorzitter Dhr. R. van Woudenberg Directeur (055-3555352)	25 november 2022
Dodenherdenking Beekbergen/ Viering bevrijding Beekbergen	Stichting 4 en 5 mei Beekbergen	Dhr. R. Mulder, secretaris	4 mei en 5 mei 2022

De Stichting Apeldoornsche Bosch organiseert de jaarlijkse herdenking, samen met sbo De Prinsenhof en 's Heeren Loo, alsmede het Sinai Centrum. Zij waren vroeger verenigd in het comité Herdenking Apeldoornsche Bosch. De huidige Stichting Apeldoornsche Bosch exploiteert ook het Herinneringscentrum Apeldoornsche Bosch, samen met CODA. In de voormalige directeurswoning van Paedagogium Achisomog, op het terrein van 's Heeren Loo locatie Groot Schuylenburg (voorheen het

Apeldoornsche Bosch), is in samenwerking met CODA een permanente tentoonstelling ingericht. Deze kan bezocht worden door groepen en individuele personen. Het Herinneringscentrum werd op 26 januari 2020 geopend.

De Stichting Bevrijding '45 steunt de Stichting Apeldoornsche Bosch en de jaarlijkse herdenking financieel. (www.apeldoornschebosch.nl)

5. Vermeldenswaardige gebeurtenissen in 2022

Op 1 april 2021 is de Werkgroep Tableau Canadese Regimenten van start gegaan met als doel meer bekendheid te geven aan de 14 Canadese regimenten, die Nederland, en dus ook Apeldoorn, hebben bevrijd. Aan deze werkgroep nemen, behalve vertegenwoordigers van de Stichting Bevrijding '45, tevens deel Apeldoorn Partners, Erfgoed Platform Apeldoorn en de gemeente Apeldoorn. Dit als alternatief project voor het grote project "Viering 75 jaar Vrijheid Apeldoorn en haar dorpen".

De beraadslagingen van de werkgroep hebben geleid tot het project Victory Walk, een belevingsroute die de verhalen achter de 14 Canadese regimenten in leven houdt en deze duurzaam borgt door middel van een audiotour door het centrumgebied van Apeldoorn, startende bij de Boom van de Vrijheid aan de Paslaan/hoek Hoofdstraat en eindigende in het Oranjepark bij het monument De Man met de Vlag. Op 16 april 2022 werd deze audiotour ter gelegenheid van de festiviteiten rondom de bevrijding van Apeldoorn geopend door de burgemeester en de kinderburgemeester van Apeldoorn. Bij deze opening is door de burgemeester en kinderburgemeester het gedicht voorgedragen "Wat is vrijheid" van de Stadsdichter Herman Kattemölle (zie bijlage).

De financiële eindverantwoording van het project Victory Walk is door de subsidiegevers Gemeente Apeldoorn en Gelderland Herdenkt goedgekeurd waarbij waardering is uitgesproken voor het bereikte eindresultaat. In overleg met de gemeente is besloten om de nog resterende financiële middelen te bestemmen voor doeleinden, die in het verlengde van de doelstellingen van de Stichting liggen. Besloten is derhalve om een donatie ten bedrage van € 25.000 te doen aan de Stichting Herinneringscentrum Apeldoornsche Bosch voor de totstandkoming van een educatief programma. Daarnaast is de publicatie van het boek "Schalk Toom, drukker voor het verzet", dat is geschreven door Arnoud van Barreveld, lid van de Werkgroep Gedenken en Herdenken, financieel ondersteund. Het boek is op 16 april 2022 verschenen en als blijk van waardering ook overhandigd aan de vrijwilligers die zich voor de activiteiten van de Stichting inzetten.

Mede op initiatief van het Platform Canadese Gemeenten, waarin zijn vertegenwoordigd de gemeenten Bergen op Zoom, Berg en Dal, Wageningen, Rijssen-Holten en Apeldoorn alsmede de provincie Zeeland en de Royal Canadian Legion Branch 005 wordt een gezamenlijke nationale "Canadese route" ontwikkeld als onderdeel van de Hiking Trails Liberation Route Europe (zie www.liberationroute.com). Deze nationale themaroute heeft tot doel om de rol van de Canadezen bij de bevrijding van Nederland voor het voetlicht te brengen. Voor de Veluwe wordt het deel van de route in 2023 gestalte gegeven. De Stichting heeft besloten vanuit haar middelen een bijdrage van € 15.000 te doen voor de verwezenlijking van deze Veluwe route.

Van het Comité Welcome Again Veterans te Holten heeft de Stichting bericht ontvangen dat zij haar werkzaamheden heeft beëindigd in verband met het feit dat niet meer te verwachten is dat er nog Canadese veteranen, die in de Tweede Wereldoorlog in Nederland hebben gevochten, in staat zullen zijn over te komen gezien hun hoge leeftijden

6. Vertegenwoordigingen

Bestuursleden zijn al dan niet op persoonlijke titel aanwezig geweest bij herdenkingen. Aan het begin van het jaar 2022 waren er nog wel beperkende corona maatregelen van kracht. Daardoor werden de eerste herdenkingen van 2022 in beperkte mate gehouden of zelfs helemaal niet.

Evenement	Organisatie	Contactperso(o)n(en)	Datum
Herdenking monument Woeste Hoeve	Stichting Monument Woeste Hoeve Burg. Van der Feltzlaan 27 8162 MA Epe IKC "Spreng Ugchelen" Bogaardslaan 75 7339 AN Ugchelen	Dhr. H. van Breugel Dhr. H. van de Brink Dhr. H. Blom Voorzitter bestuur (055-5332585)	Geen doorgang i.v.m. corona
Davidster van Loenen	KBS De Poort Hoofdweg 53 7371 AE Loenen	Mw. C. Hagen (055-5051489)	onbekend
Canadese Erebegraafplaats Holten	48th Highlanders of Holland Pipes and Drums	Jan Scholten (06-260181710)	10 april 2022
Monument De Ugchelse Kei	KBS Eloyschool Klingelbeek 28 7339 LD Ugchelen	Mw. J. Versteeg Tel. 055-5335033	onbekend
Oorlogsmonument "Kruisjesdal" Herdenking executie 16 verzetsstrijders	OBS De Parkenschool Kastanjelaan 9 7316 BM Apeldoorn	Mw. I. Schoonderwoerd (055-5790390)	13 april 2022
Herdenking bij 't Sluisje	Herdenking bij monument "t Sluisje" PCBS "Prinses Margriet" Sluisoordlaan 198 7322 EL Apeldoorn (055-3665294)	Vereniging Oud Apeldoorn (VOA) Dhr. D. Westerveld, secretaris (055-5213267)	16 april 2022 In beperkte kring i.v.m. ruimte op de bouwplaats.
Herdenking bij Monument Heidehof	In verband met scholenfusie is dit monument nog niet geadopteerd.		Werkgroep opgeheven
Laag Buurlo Herdenking 2 slachtoffers beschieting	OBS "De Bundel" Anna Bijnsring 201 7321 HG Apeldoorn	Mw. I. Hollander Directeur (055-3661644)	onbekend
Herdenking bevrijding Lieren, Oosterhuizen, Beekbergen	Prinses Julianaschool Tullekensmolenweg 77 7364 BA Lieren	Mw. J. de Graaf	19 april 2022
Polar Bear Divisie Monument	C. van Leeuwenschool H.A. Lorentzstraat 1 6961 XK Eerbeek (0313-651776)	Mw. N. Horstink locatieleider De heer P. Sanders (055-5051573)	19 april 2022

Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Monument Koning Willem III Kazerne Keienmonument	KBS St. Victorschool Kooiweg 29 7312 CA Apeldoorn (055-5052933)	Dhr. M. de Glopper directeur OTKCKMAR Dhr. T.J.J.M.Betting (055-3573720 WIII)	25 november 2022
Monument Driemaal Centraal Oranjepark	PCBS "Koningin Wilhelmina" Prof. Röntgenstraat 10 7311 AM Apeldoorn	Dhr. K. Kieviet directeur (055-5212389)	onbekend
Dodenherdenking Ereveld Loenen "Schaal Ereveld Loenen"	Oorlogsgravenstichting, Zeestraat 85, 2508 CR Den Haag OBS De Tweede Stee Reuweg 18 7371 BZ Apeldoorn	Dhr. G.J.M. ter Horst Algemeen directeur (070-3131080) Mw. W. Hofman (055-3011568)	4 mei 2022
Kranslegging Beekbergen	OBS Beekbergen Dorpsstraat 28 7361 AV Beekbergen (055-5061205)	Dhr. R. Brinkman directeur	4 mei 2022
Gedenkplaat NS station Apeldoorn	PCBS "De Terebint" Rederijkershoeve 19 7326 TH Apeldoorn	(055-5414188)	onbekend
Airborneherdenking Airbornemonument	Gezamenlijke uitnodigingen KBS Sint-Victor Koninklijke Marechaussee	Dhr. M. de Glopper directeur (055-5052933) (055-3573711) Kapt. M. Tattersall (06-13606370)	16 september 2022
Monument "Exodus" Beekbergen	OBS Beekbergen Dorpsstraat 28 7361 AV Beekbergen (055-5061205)	Dhr. R. Brinkman directeur	onbekend
Herdenking executie "2 oktober 1944"	PCBS "De Regenboog- Woudhuis" Lage Landenlaan 1 7325 NR Apeldoorn	Mw. A. Stulp Directeur (055-3667288)	30 september 2022

Evenement	Organisatie	Contactperso(n)en	Datum
Herdenking Monument voor de bemanning van de Tennessee Toddy	PCBS "De Diamant Beemte" Beemterweg 31 7341 PC Beemte	Mw. A. Kamps (055-3121377)	30 september 2022
Holocaust monument Synagoge Paslaan	KBS Anne Frankschool Regentesselaan 34 7316 AG Apeldoorn	Dhr. G. Regeling (055-5211746)	10 november 2022
Gedenkplaat Paleis Het Loo	PCBS "Ichtus" Kalmoesstraat 261 7322 NS Apeldoorn	Mw. E. van Engeland (055-3666057)	onbekend
Monument Kristalbad	Berg en Bosschool Soerenseweg 105 7313 EJ Apeldoorn	BrigGen b.d. J.Reitsma Mw. N. Bolt Directeur (055-3552394)	25 november 2022
Keienmonument Ter nagedachtenis J. van Bijnen, S. Esmeijer, H. Verschoor.	PCBS "De Wegwijzer" Eburonenstraat 48 7312 JR Apeldoorn	Mw. V. te Winkel directeur (055-3554624) OTKCKMAR	25 november 2022
Gedenkstee Joodse begraafplaats	Pcbs "Sjofar" Glazeniershorst 403-404 7328 TK Apeldoorn	Mw.C. Scheltens (055-5337856)	onbekend
Gedenkplaat villa landgoed "De Ploeg"	Pcbs "Sjofar Prinses Beatrix" Papegaaieweg 95 7345 DL Wenum Wiesel	Mw. S. Stindt – van Gorssel (055-3121977)	onbekend

De jaren, dat we te maken hadden met de corona beperkingen werd er, behalve op de zorg, ook een zwaar beroep gedaan op het onderwijs. Leerkrachten moesten ineens overgaan op digitaal onderwijs op afstand, lesprogramma's moesten worden aangepast, leerlingenzorg op afstand werd ingericht. Zo kwamen de herdenkingen van de scholen ook onder druk te staan. Nu, vanaf april 2022, er geen beperkingen meer gelden en er ook veel personele wisselingen zijn op scholen, deels vanwege een groot tekort aan leerkrachten, blijkt in een aantal situaties, dat scholen nog niet klaar waren om te herdenken, of daar nog geen ruchtbaarheid aan gaven. Vandaar, dat bij een aantal monumenten "onbekend" staat, om aan te geven, dat we als stichting geen communicatie hadden met genoemde scholen en niet weten, of de herdenking wel heeft plaats gevonden.

7. Organigram

Op de volgende pagina staat het organigram van de Stichting Bevrijding '45.

De werkgroep Canadees Bevrijdingsfestival ontbreekt in deze versie. Het al dan niet opstarten van deze werkgroep in 2023 zal samenhangen met de uitkomsten van de brainstormsessies over de Toekomst van Herdenken en Gedenken.

Stichting Bevrijding '45
Voorzitter: Mw. A. Menninga
Secretaris: Dhr. J. Huizinga

Werkgroep 17 april en 4 mei
Voorzitter: Dhr. F.A. de Heus
Secretaris: Dhr. R. van Brummel

Werkgroep Remembrance Day
Mw. A. Menninga
Mw. M. Strik - van Tilburg
dhr. G. Hendriks
dhr. M. van de Poel

Werkgroep Ge- en herdenken
Dhr. F.A. de Heus
Dhr. P. Wildenberg
Dhr. J.R. Reitsma
Dhr. A. van Barreveld

8. Vaststelling Jaarverslag 2022

Het jaar 2022 had in de eerste maanden nog te maken met de naweën en beperkingen vanwege covid-19. Vanaf half april 2022 zijn die maatregelen niet meer van toepassing. De Stichting Bevrijding '45 zal haar activiteiten continueren, om recht te doen aan haar doelstellingen. "We will remember them"

Dit verslag is vastgesteld op februari 2023.

Apeldoorn, februari 2023.

Mw. A. Menninga, voorzitter,

J. Huizinga, secretaris.

Secretariaat Stichting Bevrijding '45
J. Huizinga
Koninginnelaan 412
7315 EE Apeldoorn
Tel. (055) 5415945
e-mail: Bevrijding45@chello.nl